

Rola izb rolniczych w kształtowaniu i realizacji polityki rolnej państwa

Warszawa, 28 maja 2019 r.

O samorządzie rolniczym

- ▶ **Krajowa Rada Izb Rolniczych** jest reprezentantem krajowym samorządu rolniczego działającego na mocy ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2018 r. poz.1027)
  - ▶ Jednostkami organizacyjnymi samorządu rolniczego są **izby rolnicze** posiadające osobowość prawną. W każdym z 16 województw działa jedna izba rolnicza.
  - ▶ W świetle przepisów ustawy o izbach rolniczych organy administracji rządowej mają **obowiązek zasięgnięcia opinii** samorządu rolniczego o projektach ustaw i aktów wykonawczych dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi oraz rynków rolnych.
  - ▶ Do zadań izb należy m.in.:
    - ▶ występowanie do organów administracji rządowej w województwie i organów samorządu terytorialnego z inicjatywą w zakresie regulacji prawnych dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych oraz opiniowanie projektów tych przepisów
    - ▶ Zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy o izbach rolniczych: „Izby działają na rzecz rolnictwa, wpływają na kształtowanie polityki rolnej i uczestniczą w jej realizacji.”
-

Rola izb rolniczych w kształtowaniu polityki rolnej państwa

Czy nasza rola w kreowaniu krajowej polityki rolnej w obecnym brzmieniu ustawy – **jest wystarczająca?**

W świetle przepisów **art. 5a i 45 ustawy o izbach rolniczych** organy administracji rządowej mają obowiązek zasięgania opinii Krajowej Rady o projektach ustaw i aktów wykonawczych dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi oraz rynków rolnych – **czy opinie te są brane pod uwagę?**

Rocznie opiniujemy ok. 200 projektów aktów prawnych, **niestety nasze uwagi nie zawsze są uwzględniane.**

- ▶ W roku 2018 do opiniowania otrzymaliśmy 196 projektów.
- ▶ Od początku 2015 r. do 2018 trafiło do nas 947 projektów do konsultacji.
- ▶ Natomiast w latach 2010 -2014 – opiniowaliśmy 931 aktów prawnych.

Rola izb rolniczych w kształtowaniu polityki rolnej państwa

- ▶ Pomimo tego, w ostatnim czasie udało nam się przeforsować:
  - ▶ Zwiększono limit zużywanego oleju napędowego z 86 do 100 litrów na 1 ha użytków rolnych oraz została wprowadzona możliwość ubiegania się o zwrot podatku akcyzowego, z tytułu wykorzystania oleju napędowego do chowu lub hodowli bydła
  - ▶ Szacowanie strat suszowych w kukurydzy na I kategorii gleb
  - ▶ Począwszy do 2019 r. w Radzie Rolników KRUS zasiadać będzie przedstawiciel Izb Rolniczych
  - ▶ Mamy przedstawicieli KRIR w funduszach promocji
  - ▶ Mamy przedstawicieli Izb Rolniczych w komisjach szacujących straty

Rola izb rolniczych w kształtowaniu polityki rolnej państwa

- ▶ Zmieniono (niestety nie doskonale) szacowanie szkód łowieckich
- ▶ Na podstawie art. 8a ust. 3 znowelizowanej ustawy Prawo łowieckie - w inwentaryzacji zwierzyny, do rocznego planu łowieckiego, udział bierze przedstawiciel właściwej izby rolniczej, a także izba rolnicza na podstawie art. 8a ust. 9 opiniuje roczny plan łowiecki
- ▶ Na podstawie art. 8c ust. 5 wieloletni plan łowiecki jest sporządzany przez dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe po zasięgnięciu opinii właściwej izby rolniczej
- ▶ Uczestniczymy w pracach Zespołu przygotowującego uchwałę Marszałka Województwa w sprawie podziału na obwody łowieckie (art. 27 ust. 5 pkt. 4)
- ▶ Na podstawie art. 46d ust. 5 członek izby może brać udział w ostatecznym szacowaniu odwoławczym

Rola izb rolniczych w kształtowaniu polityki rolnej państwa

- ▶ Od 2006 r. KRIR jest członkiem europejskiej organizacji rolniczej Copa (Komitet Rolniczych Organizacji Zawodowych).
- ▶ W 2018 r. KRIR została członkiem:
  - ▶ Cogeca (Generalny Komitet Spółdzielni Rolniczych Unii Europejskiej)
  - ▶ Geopa-Copa (Grupa pracodawców sektora rolnego w UE)
- ▶ W ramach członkostwa corocznie bierzemy udział w:
  - ▶ posiedzeniach Prezydium Copa-Cogeca
  - ▶ kilkudziesięciu spotkaniach poszczególnych grup roboczych Copa-Cogeca (grup jest ok. 50)
  - ▶ warsztatach, konferencjach, seminariach
  - ▶ protestach rolników w Brukseli
- ▶ Przedstawiamy stanowiska polskich rolników

Rola izb rolniczych w kształtowaniu polityki rolnej państwa

- ▶ od 2000 r. utrzymujemy stałą współpracę w ramach samorządów rolniczych Grupy Wyszehradzkiej (Czechy, Słowacja, Węgry i Polska)
  - ▶ W 2017 r. zapoczątkowaliśmy spotkania izb rolniczych Państw Trójmorza
  - ▶ Inicjatywy te rozwijają się na poziomie politycznym wysokiego szczebla.
  - ▶ Dlatego uznaliśmy, że zwiększenie tej współpracy również w obszarze rolnictwa, szczególnie w przededniu kluczowych dla naszej przyszłości dyskusji na poziomie UE, wzmocni naszą wspólną pozycję
-

Rola izb rolniczych w kształtowaniu polityki rolnej państwa

- ▶ **Organizacja spotkań, konferencji np. konferencje w Sejmie:**
  - ▶ 2 grudnia 2017 r. „Bieżąca sytuacja w rolnictwie oraz działania izb rolniczych, związków zawodowych i społeczno-zawodowych organizacji rolniczych”
  - ▶ 9 grudnia 2016 r. „Aktualna sytuacja w rolnictwie: rolnictwo i obszary wiejskie w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”
  - ▶ 7 października 2015 r. „Zarządzanie ryzykiem w rolnictwie w kontekście tegorocznej suszy.
Propozycje rozwiązań na przyszłość”
  - ▶ 28 października 2014 r. „Polska żywność zakładnikiem politycznych gier”
  - ▶ 14 listopada 2013 r. „Gospodarstwo rodzinne szansą rozwoju gospodarczego Polski”
  - ▶ 12 listopada 2012 r. „Polityka rolna krajowa i UE w nowej perspektywie finansowej oraz rola Izb Rolniczych w kształtowaniu tej polityki”

Rola izb rolniczych w kształtowaniu polityki rolnej państwa

- ▶ W 2019 r. w ramach prac zespołów tematycznych w ramach okrągłego stołu, przedstawiciele izb rolniczych uczestniczyli w uzgodnieniach następujących zespołów:
    - ▶ Wspólna Polityka Rolna
    - ▶ Afrykański Pomór Świń
    - ▶ Infrastruktura na obszarach wiejskich
    - ▶ Obrót ziemią rolną
    - ▶ Rynki rolne (wraz z podzespołami)
    - ▶ Rolnictwo na obszarach górskich
  - ▶ Również w 2019 r. w ramach Porozumienia Rolniczego i powołanych zespołów tematycznych, nasi przedstawiciele zostali oddelegowani do prac w tych zespołach.
-

Rola izb rolniczych w kształtowaniu polityki rolnej państwa

- ▶ Ponadto, przedstawiciele izb rolniczych zasiadają w:
  - ▶ Radach społecznych przy KOWR opiniujących dzierżawę gruntów
  - ▶ Komitecie Monitorującym PROW
  - ▶ Zespołach roboczych w MRiRW

- ▶ Dodatkowo w ramach współpracy z Funduszem Składkowym Ubezpieczenia Społecznego Rolników izby rolnicze organizują kolonie i półkonie dla dzieci rolników

Rola izb rolniczych w kształtowaniu polityki rolnej państwa

Izby mogą ponadto wykonywać **zadania zlecone z zakresu administracji rządowej** (art. 5 ust. 2 i 3 ustawy), po zapewnieniu koniecznych środków finansowych przez administrację rządową lub samorządową – **czy je otrzymują?**

Reaktywowane izby rolnicze w Polsce wzorowano na przedwojennych ale i na Francuskich, Austriackich, Niemieckich – **ale czy mają takie same zadania?**
We Francji izby prowadzą szkoły rolnicze, doradztwo, wchodzą w skład SAFER i decydują o sprzedaży ziemi, podobnie w Niemczech i Austrii

Zgodnie z art. 35 ustawy o izbach rolniczych - dochody izb pochodzą głównie z odpisu w wysokości 2% od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego pobieranego na obszarze działania izby – w Polsce w skali kraju 25 mln zł rocznie, we Francji ok. 800 mln euro.

Czego rolnicy oczekują od polityki rolnej państwa?

Rolnicy oczekują tego co mieści się w definicji „polityki rolnej”, aby państwo czyli **Rząd RP dostrzegał problemy rolnictwa** i kreował aktywnie politykę państwa przez:

- ▶ **wspieranie gospodarstw towarowych** produkujących na rynek, ale również stworzenie możliwości funkcjonowania małych gospodarstw i stworzenia dla nich alternatywy działalności,
- ▶ odpowiedniego **stworzenia przeobrażeń agrarnych na wsi** z udziałem ziemi państwowej i możliwością jej nabycia przez rolników i dzierżawców z pełnym egzekwowaniem prawa i eliminacją zjawisk patologicznych występujących przy przetargach
- ▶ udzielenie **preferencji dla młodych rolników** i tych, którzy chcą mieszkać i produkować na wsi,
- ▶ jak najszybszego wprowadzenie przepisów dotyczących **poszanowania własności ziemi rolników**, wpływu środowiska rolniczego na tworzenie obwodów, w tym wypowiedzenia umów dzierżaw kołom łowieckim na wniosek rolników;
- ▶ Zapewnienie wystarczających środków finansowych w budżecie państwa na realizację nowelizacji ustawy **Prawo łowieckie** oraz nowelizacja przepisów w kształcie uwzględniającym potrzeby rolników

Czego rolnicy oczekują od polityki rolnej państwa?

- ▶ funkcjonowania ustawy o **restrukturyzacji zadłużenia** podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne
- ▶ stworzenia **nowej ustawy o ubezpieczeniach rolnych upraw** i zwierząt, umożliwiającą powszechność ubezpieczeń upraw.
- ▶ **utrzymania systemu kredytów preferencyjnych** dla rolników,
- ▶ **utrzymania systemu ubezpieczenia społecznego rolników**, jednak z pewną jego modyfikacją, aby można było łączyć okresy ubezpieczenia KRUS i ZUS,
- ▶ **tworzenia infrastruktury na wsiach** (dróg, szkół, przedszkoli, ośrodków zdrowia, wodociągów, kanalizacji), aby tereny wiejskie były atrakcyjne dla ludzi młodych,
- ▶ **Skutecznej walki z ASF i poprawy opłacalności produkcji żywca wieprzowego**
  - ▶ całkowita depopulacja dzika w strefach zapowietrzonych i zagrożonych;
  - ▶ zabezpieczenie pełnych i właściwych rekompensat dla hodowców, którzy zdecydują się na zaniechanie produkcji trzody chlewnej;
  - ▶ zapewnienie pełnego zwrotu kosztów poniesionych przez hodowców na wprowadzenie programu bioasekuracji;

Czego rolnicy oczekują od polityki rolnej państwa?

- ▶ **ograniczenia barier w działalności rolniczej** jak OSN i inne,
- ▶ stworzenia **Funduszu gwarancyjnego**, z którego rolnicy otrzymywaliby rekompensatę w przypadku nieuczciwych kontrahentów
- ▶ **stworzenie podstaw prawnych zapewniających rolnikom lepszą pozycję u kontrahentów**, handlowców, marketów - aby marże nie sięgały setek%.
- ▶ **odpowiednią politykę fiskalną państwa wobec rolnictwa**. Nie mogą funkcjonować w rolnictwie dwa podatki: rolny i dochodowy. Uznanie przez Rząd Polski rolnictwa za działalność gospodarczą na równi z innymi nie jest właściwe. Rządy Państw Europejskich bardzo wspierają swoich rolników i aktywnie kreują krajową politykę rolną
- ▶ I co również ważne – aby państwo **nie przeszkadzało** w prowadzeniu gospodarstw rolnych tworząc np. tzw. **ustawę odorową**

Działania samorządu rolniczego

- ▶ Szkolenia i konferencje dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich
  - ▶ 2006-2008 – Szkolenia „Aktualne wymagania w zakresie produkcji i użytkowania pasz na poziomie gospodarstwa rolnego” (250 szkoleń, podczas których przeszkolono 5519 osób)
  - ▶ 2010-2012 - Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie PROW 2007-2013 „Produkcja biogazu rolniczego – korzyści i zagrożenia” (96 szkoleń, podczas których przeszkolono 3542 osób);
  - ▶ 2013-2014 - Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie PROW 2007-2013 „Pielęgnowanie i ochrona upraw leśnych” (400 szkoleń, podczas których przeszkolono 11097 osoby)
  - ▶ 2014 - seminaria pn. „Przyszłość Wspólnej Polityki Rolnej i jej drugiego filaru rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020” (3 seminaria, podczas których przeszkolono 150 osób)
  - ▶ W 2017 r. w ramach operacji pt. „Upowszechnianie wiedzy w zakresie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich” zorganizowaliśmy w kraju 4 konferencje pt. „Reforma Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 roku”.

Rola izb rolniczych w kształtowaniu polityki rolnej państwa

- ▶ **Samorząd (w tym rolniczy)** jako istotna forma administracji publicznej winien jest wykonywać zadania w formie właściwej tej administracji, czyli mieć **charakter władczy**.
  - ▶ Analizując ustawę o izbach rolniczych, odnajdujemy tylko dwa zadania mające charakter władczy, wykonywane przez izby; są to:
    - ▶ prowadzenie listy rzeczoznawców
    - ▶ i przyznawanie tytułów kwalifikacyjnych.
  - ▶ Wszystkie inne działania izb nie posiadają tego charakteru, wynika więc z tego, iż izby **pomimo bardzo szerokiego zakresu** działania w istocie zajmują słabą pozycję jako zdecentralizowana forma administracji publicznej, gdyż jej organy **nie posiadają dostatecznie silnych kompetencji** pozwalających izbom na realne kształtowanie rozwoju rolnictwa i wsi.
-

Rola izb rolniczych w kształtowaniu polityki rolnej państwa

- ▶ Analizując zadania własne izb rolniczych działających na terenie UE i izb działających w Polsce, zauważa się, że polskie izby pozbawione są wykonywania bardzo wielu ważnych zadań, które na terenie UE wykonują izby tam działające.
  - ▶ Izby działające na terenie Francji czy Niemiec to zdecentralizowane instytucje zawodowe o charakterze korporacji publicznoprawnych, wyposażone we wpływ w instytucjach, w których podejmowane są najważniejsze decyzje z zakresu wsi, rolnictwa i jego otoczenia.
  - ▶ Dopóki zapisy ustawy o izbach rolniczych będą stanowić, że organy administracji rządowej **zasięgają** naszej opinii, a nie **uzgadniają** z nami projekty aktów prawa, dopóty samorząd rolniczy nie zyska władczego, decyzyjnego charakteru kompetencji
-

Dziękuję za uwagę

Wiktor Szmulewicz

Prezes

Krajowej Rady Izb Rolniczych

www.krir.pl

sekretariat@krir.pl

